

ПОДАЦИ О ПРЕДМЕТУ:

Назив предмета: Црквено право (Canon Law)
Статус предмета: Изборни предмет, IV година, VIII семестар
Број бодова(ЕСПБ): 7 (седам)
Трајање наставе: 15 недеља, недељни фонд часова 3+1
Укупно оптерећење студента: Студент је оптерећен активном наставом у трајању од 75 часова и то: а) часови предавања 15x3=45; б) часови вежби 15x1=15; в) остали облици активне наставе 15x1=15.

НАСТАВНИЦИ:

Проф. др Милан Петровић

Контакт информације:

Кабинет бр. 13, III спрат
тел. 500-229
e-mail: milan@prafak.ni.ac.yu
Консултације: среда 13-14 часова

Асс. мр Дејан Вучетић

Контакт информације:

Кабинет бр. 7, V спрат
тел. 500-287
e-mail: dvucetic@prafak.ni.ac.yu
Консултације: понедељак 12-14 часова и уторак 12-14 часова

Сарадник у настави Милош Прица

Контакт информације:

Кабинет бр. 13, трећи спрат
тел. 500-285
e-mail: pricamilos@prafak.ni.ac.yu
Консултације: понедељак 12-14 часова и уторак 12-14 часова.

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

Развој и унапређење сазнања и теоријско-научних схватања и развијање академских способности у области црквеног права, као и овладавање потребним знањима и вештинама за решавање практичних проблема у области ужој области.

ИСХОДИ УЧЕЊА:

У оквиру црквеног права студент ће савладати основна правна правила која регулишу однос државе према религији и Црквама и верским заједницама (тзв. државно црквено право) и правила која регулишу унутрашње односе цркве (унутрашње црквено право).

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА:

Део 1. Извори црквеног права (Увод, Црква и право. Божанска природа Црквеног права), Право (Применљивост правних правила на живот Цркве, Место црквеног права у правном систему), Црквено право као наука (Основне дисциплине: канонско и еклезијастичко право, Проучавање црквеног права у Византији и Грчкој, Проучавање црквеног права у Русији и на Балкану, Проучавање црквеног права на Западу, Задатак, метод и систем науке црквеног права), Извори црквеног права: материјални извори (Божанско право, Црква као извор права. Божанско право и еклезијастичко право, Канони, Приватно црквено право. Статутарно право, Обичаји, Мишљења канониста од ауторитета, Хијерархија правних норми, Државно законодавство у црквеним стварима), Свето писмо као извор права (Канон Светих књига, Извори права доникејске епохе, Грчкој Извори црквеног права, Кодификација правних извора у епоси васељенских сабора, Западни извори и зборници у периоду васељенских сабора, Извори византијског црквеног права у периоду од 10 – 15.

века, Извори црквеног права балканских цркава, Извори права Руске православне цркве пре васпостављања Светог Синода, Извори синодског црквеног права у новије време, Извори црквеног права на Западу)

Део 2: Састав и устројство Цркве, Ступање у Цркву. Састав Цркве. Јерархија. Хиротонија, Свештена и управна хијерархија, Црквенослужитељи, Услови које траба да испуњава кандидат за свештенство, Права и обавезе клирика, Монаштво. Манастири

Део 3: Органи црквене управе. Врховна власт у цркви, Црква и територија. Црквна дијаспора. Аутокефалне и аутономне цркве, Помесне цркве и врховна управа у њима (канонске основе, историјски осврт), Врховна управа у руској Цркви, Устројство врховне управе православних помесних цркава. Српска православних Цркава, Врховна управа римокатоличке Цркве, Епархијска управа. Канонски основи

Део 4. Видови црквене власти. Власт учења. Власт свештенослужитељства. Хришћанска смрт. Поштовање светих, Света тајна брака, Претпоставке за закључење брака, Последице ступања у брак, развод брака, Управна власт Цркве. Црквено законодавство, Црквена управа и надзор. Располагање Црквеног имовином, Црквени суд, Црквене казне

Део. 5. Однос православне Цркве према другим конфесијама и држави.

ОБЛИЦИ И МЕТОДИ НАСТАВЕ:

- Предавања
- Вежбе
- Презентација и дискусија семинарских радова студената
- Индивидуалне консултације

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Обавезна литература:
 - Милан Петровић, ПРАВОСЛАВНО ЦРКВЕНО ПРАВО С ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ПРАВО РИМОКАТОЛИЧКЕ ЦРКВЕ (скрипта за интерну употребу), Ниш, 2008.
 - Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд, 320 стр.
- 2) Изборна литература:
 - Никодим Милаш, Православно црквено право : по опћим црквено-правним изворима и посебним законским наредбама, које важе у појединим самоуправним црквама; Бар: Цонтецо, 1998
 - Никодим Милаш, Црквено казно право: По опћим црквено-правним изворима и посебним законским наредбама које важе у православним аутокефалним црквама Београд, Шибеник : Истина, издавачка установа Епархије далматинске, 2005 (Дела Никодима Милаша ; књ. 6)
 - K. Gross, Lebrbuch des katholischen Kirchenrechts, 8. izd, 1922. g
 -

ОСНОВИ И МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ РАДА И ПОСТИГНУЋА СТУДЕНТА:

Начин оцењивања и вредновања предиспитних обавеза:

1. Редовно присуство предавањима (0-5 поена)

Редовно присуство предавањима доноси највише 5 поена (напомена: поени се не уписују ако студент неоправдано пропусти три или више предавања у семестру).

2. Активност на предавањима (0-8 поена)

Оцењује се: укупна активност на предавањима (постављање питања, учешће у расправама, изношење и коментарисање примера и сл.).

Има се у виду: степен ангажованости, коректност одговора (тачност, аргументација, употреба стручне терминологије) и правна логика.

3. Активност на часовима вежби (0-15 поена)

Оцењује се: активност на часовима вежби, припремљеност за теоријска и практична питања, учешће у решавању проблема, учешће у дискусији и друго.

Има се у виду: степен ангажованости, коректност одговора (тачност, аргументација, употреба стручне терминологије) и правна логика.

Редовно присуство часовима вежби доноси највише 5 поена (напомена: поени се не уписују ако студент неоправдано пропусти три или више часова у семестру).

4. Колоквијум (0-8 поена)

Оцењује се: постигнути успех на колоквијуму, изражен кроз тачне одговоре на сва постављена питања. Уколико положи колоквијум и освоји 6 и више поена.

5. Израда семинарског рада и презентација (0-14 поена)

Оцењује се: начин обраде теме, оригиналност приступа теми, ширина коришћене литературе, истраживачки метод, језик и стил.

Има се у виду: презентација рада, са научном и стручном аргументацијом, могућност отварања проблема и укључивање других студената у дискусију.

Оцењивање укупних резултата – коначна оцена:

У току савладавања наставног програма, студент може да оствари најмање 30, а највише 50 поена испуњавањем предиспитних обавеза. Студент може приступити полагању завршног испита уколико је остварио најмање 30 поена испуњавањем предиспитних обавеза.

Укупан број поена које је студент остварио испуњавањем предиспитних обавеза саопштава наставник на последњем часу наставе, на основу података из јединствене евиденције о вредновању свих облика рада, постигнућа и ангажовања студента, која се води на предмету.

Коначна оцена савладаности наставне материје зависи од броја поена остварених испуњавањем предиспитних обавеза и поена остварених на завршном испиту:

Оцењивање	
95-100 поена	10
85-94 поена	9
75-84 поена	8
65-74 поена	7
55-64 поена	6
54 поена и мање	5

КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА

Контрола квалитета биће обезбеђена кроз: 1) студентску евалуацију (после одржане наставе студенти оцењују квалитет предавања и вежби, на крају семестра студенти попуњавају општи евалуациони лист).

КАЛЕНДАР:

Нед.	Теме и обавезна литература
I	1. Појам права (правни односи, статуси, инситуције и извори права). 2. Појам државе као примарнога просторног важења права. 3. Међународно и црквено право. 4. Црква и извори Црквеног права.

	<ul style="list-style-type: none"> • Милан Петровић, ПРАВОСЛАВНО ЦРКВЕНО ПРАВО С ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ПРАВО РИМОКАТОЛИЧКЕ ЦРКВЕ (скрипта за интерну употребу), Ниш, 2008. стр. (1 – 72)
II	<ol style="list-style-type: none"> 1. Место, значај и задатак црквеног права (стр. 22 – 24) 2. Свето писмо и свето предање као извор црквеног права (стр. 33 – 38) 3. Васељенски сабори (чл. 40 – 45) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
III	<ol style="list-style-type: none"> 1. Помесни сабори (стр. 46 – 48) 2. Канони Светих апостола (стр. 68 – 69) 3. Мешовити зборници – номоканони (стр. 73 – 74) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
IV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Канонски зборници из 19. века (стр. 78 – 79) 2. Законоправило Светога Саве (стр. 83 – 86) 3. Зборници западне цркве (стр. 89 – 92) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
V	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ступање у клир (стр. 93 – 98) 2. Губитак свештеничког чина (стр. 104 – 106) 3. Услови за ступање у монаштво (стр. 107 – 110) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
VI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дужности и права клирика (стр. 113 – 114) 2. Црквени преступи верника, свештенства и монаштва (стр. 116 – 119) 3. Црквене казне (стр. 119 – 120) <p>Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд</p> <p><u>Презентација семинарских радова студената</u></p>
VII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Црквени кривични поступак (стр. 120 – 122) 2. Сличности и разлике између аутономне и аутокефалне Цркве (стр. 156 – 158) 3. Услови аутокефалије (стр. 165 – 167) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
VIII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ктиторско право (стр. 175 – 176) 2. Устав Српске православне цркве (стр. 251 – 253) 3. Уређење Српске православне цркве (стр. 254 – 255) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
IX	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патријарх (стр. 255 – 257) 2. Свети архијерејски сабор (стр. 257 – 258) 3. Свети архијерејски синод (стр. 259 – 260) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд

X	<ol style="list-style-type: none"> 1. Велики црквени суд (стр. 260 – 261) 2. Епархијски архијереј – епископ (стр. 261 – 264) 3. Епархијски црквени суд (стр. 264 – 265) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд <p><u>Презентација семинарских радова студената</u></p>
XI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Архијерејски намесник (стр. 265 – 266) 2. Парох (стр. 266 – 268) 3. Патријаршијски савет (стр. 269 -271) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
XII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патријаршијски управни одбор (стр. 271 – 272) 2. Епархијски савет (стр. 272 – 273) 3. Епархијски управни одбор (стр. 273 – 274) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд <p><u>Колоквијум: Студенти припремају области које су биле теме наставе, дискусија и презентација, закључно са дванаестом недељом.</u></p>
XIII	<ol style="list-style-type: none"> 1. Црквеноопштински управни одбор (стр. 274 – 276) 2. Услови, време и место склапања црквеног брака (стр. 279 -280) 3. Предбрачни испит (стр. 280 -281) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
XIV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Неуклоњиве брачне сметње (стр. 281 -285) 2. Уклоњиве брачне сметње (стр. 285 – 287) 3. Брачне сметње због недостатка пуноважне изјаве воље и због недостатка облика (стр. 288) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд
XV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брачне забране (стр. 288 -290) 2. Престанак брака без пресуде (стр. 292 – 294) 3. Бракоразводни узроци према Брачним правилима СПЦ (стр. 294 -296) 4. Црквеносудски поступак за развод брака (стр. 301 – 302) <ul style="list-style-type: none"> • Димшо Перић, Црквено право (1997, 1999, 2006) Досије, Београд <p><u>Потписивање индекса, провера и уписивање поена. Евалуација</u></p>